

Driftsplan for Naturstyrelsen Thy – høringssvar fra DN

Hermed fremsendes Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til driftsplan for Naturstyrelsen Thy. DN's lokale afdelinger i de berørte kommuner samt DN's repræsentant i det pågældende brugerråd har været inddraget. Sandsynligvis indsender DN Thy også et supplerende, lokalt høringssvar i samarbejde med andre lokale organisationer.

Omfattende og veldokumenteret plan

DN vil gerne udtrykke stor ros til den udsendte driftsplan. Den udmønter på fin vis den velafvejede ambition for enheden, som er hæftet op på NST's overordnede vision. Enheden forvalter en stor del af Europas samlede areal med atlantisk klithede (9500 ha), hvilket heldigvis også har et tydeligt fokus i planen, med bl.a. rydning af 400 ha skov til klithede. Det er generelt en meget stor og værdifuld naturplejeindsats og naturgenopretning, som foretages af enheden. I planen fylder træproduktion stadig for meget set med DN's briller, også selvom 500 ha i Svinkløv Plantage tages ud med den nye udpegning af urørt skov, som gennemføres ved et kommende tillæg til driftsplanen, og selv om der er udlagt en del urørt skov allerede (ca. 900 ha) i mere spredte områder.

Planen beskriver de kommende ca. 15 års planlagte ændringer i driften, herunder en række naturprojekter med bl.a. genopretning af hydrologi (900 ha plus Life-projekt 150 ha – flot!), rydning af skov til klithede (400 ha) og ny græsning, som er særdeles positive og vigtige skridt. Den nye udpegning af urørt skov kommenterer DN i et separat høringssvar, og ønsker held og lykke med indfasningen.

DN håber bestemt, at enheden får økonomisk mulighed for at gennemføre hele listen af gode natur- og friluftsf forbedringer i denne periode samt gerne endnu mere, herunder den foreslåede rydning til klithede i Stenbjerg Plantage og i Tvorup Klitplantage med henblik på at fremme spredningsmulighed for Ensian blåfugl samt skovgræsning i Nystrup Klitplantage af hensyn til skovperlemorsommerfugl med flere arter.

Planen udtrykker også en høj bevidsthed om landskabsværdier med for eksempel rydning af visse nåleskovsområder, som en fortsættelse af den allerede igangværende implementering af en tidligere landskabsanalyse. DN støtter, at der i kommende planperiode fokuseres endnu mere på at opnå biodiversitetseffekter af rydningsindsatserne. Enhedens fokus på overgangszoner mellem forskellige naturtyper er vigtigt og særdeles gavnligt for biodiversiteten og land-

skabsoplevelsen. Disse overgangszoner og den naturlige dynamik mellem forskellige naturtyper er områdets helt store styrke eller til dels uforløste potentiale.

Materialet er grundigt og udgør en temmelig overvældende mængde informationer. Et faktaark kunne være en god idé, for eksempel i lighed med det for Skovprogrammet. Materialet er også velskrevet, og læseren får lyst til at besøge området.

DN er bevidst om, at det meste af enhedens arealforvaltning styres af de nationale strategier og beslutninger. Dels om arealreservationer til biodiversitet, herunder Naturpakken. Men også om naturnær skovdrift, certificering, livstræer, naturplejestrategien og diverse friluftstrategier.

DN vil gerne rose for at fastholde fokus på den meget langsigtede omlægningen til naturnær skovdrift for produktionsarealet. Skovudviklingstyperne giver gode, overordnede langsigtede mål at stile efter. Det er positivt, at skovudviklingstyperne i dette område peger i retning af mere varierede skove med større andel af løvtræer. DN anerkender, at der også i den forgangne periode er kommet væsentlig mere løvskov (670 ha) og væsentlig mere lysåben natur (ca. 800 ha? plus erhvervelser) på bekostning af nåleskov, som ellers dominerer. De mere naturlige og varierede skovtyper i fremtiden vil også give et betydeligt bedre udgangspunkt for at satse endnu mere på biodiversitet, i kombination med de høje værdier knyttet til lysåben natur i området. Der er dog et paradoks i den fortsatte udbredte brug af sitkagran (trods funktion som hjælpe- og læggivende træarter) samtidig med at enheden bruger store ressourcer på at forhindre tilgroning af lysåbne naturtyper med vel i høj grad sitka, men også fyrrearter.

Forslag til højere ambitionsniveau

Opfyldelse af nationalparkmål

DN finder det vigtigt at bemærke, at den foreliggende driftsplan for 2017- 2031 er Naturstyrelsens første driftsplan efter oprettelsen af Nationalpark Thy i 2008. I nationalparkens bekendtgørelse nr. 866 af 27. juni 2016 lægges der i § 3 bl.a. vægt på at:

Der skal skabes større sammenhæng mellem nationalparkens naturområder og landskaber, herunder især klit- og klithedearealer. Områdernes samspil med kysten og havet skal styrkes.

Omlægning af klitplantagerne til naturnært drevne skove domineret af naturligt hjemmehørende træer og buske skal ske med særlig fokus på styrkelse af naturværdierne.

Disse formål med oprettelsen af Nationalpark Thy bør efter vores opfattelse mere synligt afspejles i den foreliggende driftsplans mål og indhold. Se høringssvar fra DN Thy sammen med andre lokale, grønne organisationer for nærmere specifikke forslag.

Naturlig hydrologi og naturligt græsningstryk muliggør mere selvforvaltende natur

Hvor stor en del af arealet har stadig en unaturlig hydrologi efter planens vigtige indsats med genopretning på 900 plus 150 ha? Planen gør selv rede for, at det er et meget effektivt virkemiddel til mere biodiversitet. Der er allerede græsning af mange arealer, både med husdyr og kronhjorte, og planen indeholder flere yderligere projekter. DN anbefaler, at der tænkes i størst mulige sammenhængende arealer med et naturligt græsningstryk hele året, gerne i form af flere forskellige slags dyr. I den forbindelse kan det nævnes at en stor samlet indhegning ofte opleves mindre generende for besøgende end flere mindre.

Landbrugsarealer

Så vidt vi kan se, tages omkring halvdelen af landbrugsarealerne (151 ha) ud af drift, hvilket er særdeles positivt. DN ser gerne, at forvaltningen af arealerne målrettes mod at kunne opnå en tilstand som beskyttet naturtype hurtigst muligt. Snarest muligt bør også resten af land-

brugsarealerne overgå til naturformål, herunder også for ikke at blokere for genoprettelse af naturlig hydrologi.

Naturmæssigt særligt værdifulde skove

DN er alvorligt bekymret og overrasket over det lave ambitionsniveau, som planen giver udtryk for, at NST har i forvaltningen af de kortlagte naturmæssigt særligt værdifulde skove (skovlovens § 25), som ganske vist kun findes i meget små klatter på denne enheds areal. Af planen fremgår det at *"På de konkrete § 25-arealer vil der, i den naturnære skovdrift, være et særligt fokus på at beskytte de naturværdier, der er grundlag for udpegningen. Er 10 gamle træer f.eks. grundlag for kortlægningen, vil driften have fokus på at sikre disse træer."* Dette er slet, slet ikke tilstrækkeligt til at sikre og udvikle de biologiske værdier i disse unikke små klatter skov (4 % af hele skovarealet under Naturstyrelsen, fraregnet kortlagte skovnaturtyper i Natura 2000-områder). De 10 gamle træer (som eksempel) er jo blot minimumsniveauet for at det pågældende skovområde opfylder et af kortlægningskriterierne i nøglen. Der bør i stedet tages udgangspunkt i den konkrete naturmæssige beskrivelse, som er lavet af hvert enkelt kortlagt område som en del af feltarbejdet. Den dokumenterede naturmæssige status bør både bevares i sin helhed og udvikles til endnu bedre levesteder. Disse områder udgør i mange tilfælde de allersidste rester af varierede, relativt naturlige skove, og det vil være en katastrofe, hvis de barberes ned til en misforstået minimumsværdi, og desuden i strid med certificeringsreglerne om områder af høj bevaringsværdi. De udpegede områder i Thy har muligvis ikke så stor produktionsværdi, så konflikterne er nok ikke lige store, men heller ikke her er det jo tilstrækkeligt at bevare en enkelt parameter, som f.eks. våd bund, hvis øvrige biologiske værdier udarmes.

Biomasse og klima

Har Naturstyrelsen nogle klimamål for arealerne og forvaltningen? Det ville være relevant at planen forholder sig mere direkte til klimaeffekter af forvaltningen, både i form af kulstoflager i levende og død biomasse inkl. i jorden, andre klimagasser end CO₂ samt effekt af det skovede træ. Skov og andre kulstoffrige naturarealer har en helt enestående nøglerolle i klimaregnskabet og skal i de kommende årtier også fungere som en meget vigtig netto-optager af kulstof og derved skabe negative emissioner, som er nødvendige for at nå Paris-målet om maksimalt 1,5-2 graders global temperaturstigning. Klimatiltag bør så vidt muligt gå hånd i hånd med biodiversitetsindsatser, hvilket ofte er muligt.

Biodiversitetsmål for naturpleje

Har Naturstyrelsen konkrete biodiversitetsmål for hvert enkelt lysåbent naturområde samt skovbevokset område udlagt til biodiversitetsformål? Vi er usikre på, om der eksisterer sådanne mål, hvor specifikke de er, om forvaltningen bliver fulgt op og evalueret mod dem og hvor de i så fald kan ses af interesserede borgere. Formuleringen i planen lyder "Der er desuden blevet fastsat en kortfattet målsætning samt en plejeanvisning for hvert af de lysåbne naturområder.", hvilket lyder som et godt skridt på vejen i hvert fald.

Tjek af driftsplan mod DN's mål for de danske skove

Danmarks Naturfredningsforenings politik "Vildere Skove" (www.dn.dk/politik) indeholder otte helt konkrete mål for skovene. De syv af dem er relevante for Naturstyrelsen og sættes her kort i forhold til driftsplanen:

Alle skovejere kender sin skovs perler i 2020

Kommentar: Det er yderst positivt, at Naturstyrelsen har fået betydeligt mere viden de seneste år om forekomsten af naturperler, dels med registreringen af naturmæssigt særligt værdifulde skove og dels med 2020-analysen og diverse andre analyser i relation til Naturpakken.

Naturstyrelsen er vel nogenlunde i mål her, og det er naturligvis vigtigt at holde grundlaget løbende opdateret, herunder passe-på-kortet.

20 procent af Danmarks skovareal ligger urørt af træproduktion i 2030

Kommentar: Danmark er meget langt fra målet og selv med den nye udpegning i kraft af Naturpakken når tallet blot op omkring fire procent. Det er naturligvis positivt, at Thy får en andel af den nyudpegede urørte skov i form af Svinkløv Plantage. Tidligere udpegninger fra den gamle naturskogsstrategi er ret begrænsede, hvilket begrundes med at skovene er unge, men et større areal er dog udpeget udenfor strategien, herunder gammel førstegenerations skov i form af bjergfyr. Naturstyrelsen og andre offentlige ejere opfordres til i endnu højere grad tage førertrøjen på og det er efter DN's mening ikke tilstrækkeligt, at NST med Naturpakken samlet set kommer op på det landsgennemsnit, som DN anbefaler for hele landet med udgangspunkt i forskeranbefalinger. Foreningen anerkender dog, at nåleskov generelt set har lavere værdi for skovtilknyttede arter end løvskov med lang kontinuitet og at NST Thy måske ikke er det oplagte sted at satse, hvis arealmålet er begrænset – produktionsinteresserne er dog også forholdsvis lave her, og yderligere to skove var anbefalet af forskerne: Nystrup og Vester Thorup Plantager. DN kommenterer de nye udpegninger i et separat høringsvar.

20 dynamiske skovlandskaber over 1000 hektar, overlappende med arealet urørt skov i 2030

Kommentar: Naturstyrelsen Thy forvalter det nok største og vildeste af alle danske naturområder, og har god fokus på naturværdierne af overgangszoner og dynamik. Gad vist om flere forskellige arter af store, græssende dyr kunne spille en større rolle i naturforvaltningen her? Se nedenstående forslag fra lokalt hold om græsning med bison mellem Slettestrand og Trandum Strand. Der bør være flere uudnyttede potentialer for at binde naturområder sammen til store, mere selvforvaltende systemer med naturlig hydrologi og naturligt græsningstryk året rundt.

100 procent af træproduktionen er certificeret i 2030

Kommentar: Her er Naturstyrelsen i mål.

Dobbelt så mange besøg i skovene.

Kommentar: Naturstyrelsen gør et meget stort og vigtigt arbejde med at understøtte befolkningens friluftsliv. Ikke mindst i de mange kystnære områder under Naturstyrelsen Thy.

20 % af Danmark er dækket af skov i 2050

Kommentar: Planen redegør for rydning af et forholdsvis stort areal til klithede (400 ha) og vist nok også noget til andre naturtyper. Det giver mening i dette landskab, selv om det skovdækkede areal så falder. DN anbefaler, at landbrugsarealer omlægges til skov, evt. ved naturlig tilgroning, i det omfang det ikke vurderes mere relevant at omlægge til lysåben eller våd natur.

Skovenes lager af kulstof er steget med 50 % i 2050

Kommentar: Driftsplanen viser, at den levende vedmasse vil stige 12 % i planperioden (Fra 1.932 tusind m³ til 2.167 tusind m³). Det er selvsagt betydeligt bedre end et stabilt eller faldende lager, men ikke tilstrækkeligt set i lyset af klimaudfordringen. Vi anerkender dog, at der på denne enhed kan være modsat rettede interesser ved rydning af skov til klithede med lave biomasse, men til stor gavn for den europæiske biodiversitet.

Øvrigt

Findes der en tilgængelig evaluering af de gennemførte, gode tiltag for biodiversitet, landskabsoplevelse og friluftsliv i sidste planperiode?

Det bliver i takt med mere varierede skovbevoksninger stigende relevant at få opgjort træartsfordeling lidt mere detaljeret end blot til hovedtræart.

Det kunne være relevant at opgøre andelen af hjemmehørende/ikke-hjemmehørende træarter i stedet for primært fordelingen af løv/nål, bl.a. for at synliggøre skovfyr, som har et stort biodiversitets- og æstetisk potentiale som hjemmehørende lystræart. Gran-kategorien bør deles op på rødgran og sitkagran, da rødgran er mere interessant for biodiversiteten.

Lokalt input om Naturstyrelsens områder i Jammerbugt Kommune

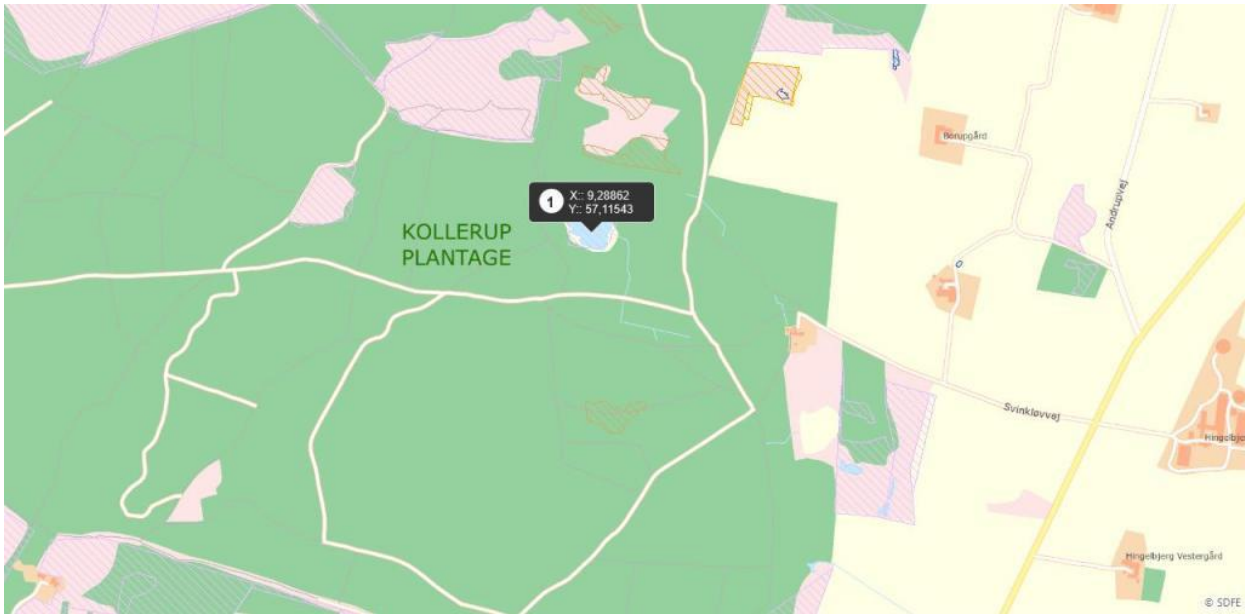
Kontakt: Formand for DN Jammerbugt Søren Rosenberg, jammerbugt@dn.dk

Åby Skov: Naturstyrelsen roses for beplantningsplanen, som sigter på en blandingskov af eg, skovfyr og birk, med store lysåbne arealer mod vildmosen, som er overlagt til naturligt succesion, som igen fordre et rigt insekt liv. DN vil anbefale NST, i samarbejde med Jammerbugt Kommune, om en udvidelse af Åby Skov mod vest langs med Øster Hovensvej. Sikring af rent drikkevand for kommende generationer er nødvendigt især i denne geografiske landsdel, som kun har få OSD områder.

Gjøl Bjerg: Staten ejer 3,4 hektar af Bjerget. Gjøl Bjerg er en kalkholdig bakketop, som bliver mere og mere tilgroet. Der er behov for naturpleje indsats målrettet mod gyvel. Krattet som giver gode skjul for fugle bør bevares. Dog kan der med fordel skabes nogle frie partier langs med vest skrænten, så sol eksponerende urter, som f.eks. Bakke-nellike og Bidende Stenurt tilgodeses. NST bør overveje om der er mulighed for at erhverve sig hele overdrevet ved Gjøl Bjerg, for at få en mere målrettet naturpleje, som omhandler hele overdrevet.

Ulvedybet: I en del år har naturplejen været fokuseret på at fjerne vegetation, således man igen kunne få ynglende vadefugle tilbage. Afgræsningen med heste og kreaturer har været effektivt og der er nu ingen vegetation tilbage. Driften fremadrettet bør nu tilpasses, således bør græsningstrykket nedsættes til ekstensiv drift og i forhold til engfugle og vadefuglenes ynglesucces, bør man vente med at sætte dyr ind på arealet til slutningen af juni måned. Alternativt helårsgræsning med få dyr.

Kollerup Plantage: DN vil gerne rose Naturstyrelsen for tiltag til mere plads til den lysåbne natur. Det angives også som formål at skabe et mere varieret dyre- og planteliv bl.a. ved at etablere flere kær og små søer. Man kunne tage udgangspunktet i søer, vandhuller og lavninger som tidligere har været vandfyldte. Et konkret forslag: i den østlige del af Kollerup Plantage er der en lysning på ca. 1 Ha, som ifølge Miljøgis under skærmmkort, ses markeret som sø/mose. Dog er arealet registreret som § 3 hede. Her er søen forsvundet indenfor de sidste 10 år. DN ser meget gerne at det undersøges nærmere, hvorfor søen nu er forsvundet, selvom der generelt er mere nedbør i Danmark. For nogle år siden kunne man stå på skøjter på søen, men siden er lokaliteten tilsyneladende blevet mere tør. Lysningen er nu præget af højt græs med enkelte mindre pilebuske. Det ser ud til, at tilløbet til søen er nogle grøfter i plantagen sydøst for søen.

Koordinat for forsvundet vandhul/Sø i Kollerup Plantage

Svinkløv Klitplantage: DN er stærkt bekymret for at Naturstyrelsen på forhånd vil opgive at udlægge stillezoner i Svinkløv Klitplantage. Det er kritisabelt at der ikke kan være uforstyrrede område i et så unikt og udpeget N2000 område som Svinkløv Klitplantage er. Det er nødvendigt med et frirum, uden at dyrelivet stresses unødigt ved at især orienteringsløber krydser rundt i skoven, uden at benytte de normale stier. Ved planlagte større løb, må det kunne være muligt at benytte de nuværende stier og/eller MTB/ride stier for en kort periode.

I plejeplanen fokuseres der på at fjerne den invasive Rynket Rose. DN ser meget gerne samme tiltag og indsats mod Tornblad, som især er et problem på vestskrænten, langs med Gl. Hvarrevej og Telefondalen.

Vester Thorup Klitplantage: DN ser flere gode tiltag og initiativer i driftsplanen, som vi gerne vil understøtte. Herunder naturpleje af den åbne kystskrænt ved Valbjerg. Man kan med fordel benytte sig af helårsafgræsning med heste her, for at sikre den naturlige erosions dynamik med barsands områder. Det sker vist allerede.

Som et levn i vores kultur er DN også positivt indstillet på at få markeret og synliggjort, at Atlantvolden i Jammerbugt Kommune bliver formidlet bedre.

Derimod ser DN gerne en anden mere biodiversitetsfremmende drift for fremtiden, for de lysåbne arealer i plantagen, hvor NST har flere åbne områder med kulturgræsarealer, sikkert som et forsøg på at mindske krondyrenes skader på nabolandmændenes afgrøder. Man bør omlægge disse arealer til engområder, hvor urter på sigt kan vinde frem og gavne insektlivet.

Fosdal Plantage specifikt for Drevelsig Hede: DN vil gerne rose NST for naturplejen som udføres her. Det ser ud til at man gerne vil forbinde de 2 hede lokaliteter, Rødland Hede og Drevelsig hede med hinanden. Man bør dog beholde den ældre skovbevoksning af løvtræer i mellemstykket, for at binde den luftbårne ammoniak tilførsel for landbrugsarealet nord for til skoven i stedet for den næringsfattige hede. Men udtynding og fjernelse af nåletræ vil med fordel kunne fjernes. Lavningen ved Drevelsig Hede er helt unik og ligger hen i urørt tilstand, med høj naturscorre. Gammel dunbirk, dødt ved, med forskellige arter af mosser og lav giver en stor artsrig variation, samt skjul for vildtet. Man skal dog have for øje at birken, gråpil og nåletræer på sigt kan/vil udtørre lavningen som er fugtigt kildevæld. Det må ikke ske.

Gyvel er til stadigt et problem på den åbne klithede. Især den østlige del af heden. Fortsæt med skrab af klitheden, som ses tydeligt og fortæller at der forgår naturpleje. Gyvel har ikke dannet frøkapsler endnu, så forhåbentligt kan udbredelsen af gyvel hindres, såfremt NST fortsætter med naturplejen her. Området i den østlige del vil sikkert ikke blive fin og varieret hede område, dertil er næringstilføjelsen fra landbruget for stort. Græsser som bjerggrørhvene og

blåtop (og gyvel) mm. vil være dominerende her. Men vigtigt at der fortsat sker naturpleje så spredning af gyvel og græsser holdes nede.

I den østlige del af Drevelsig Hede er der flere partier med gyvel og græsser. Fortsæt med maskinel høslæt.

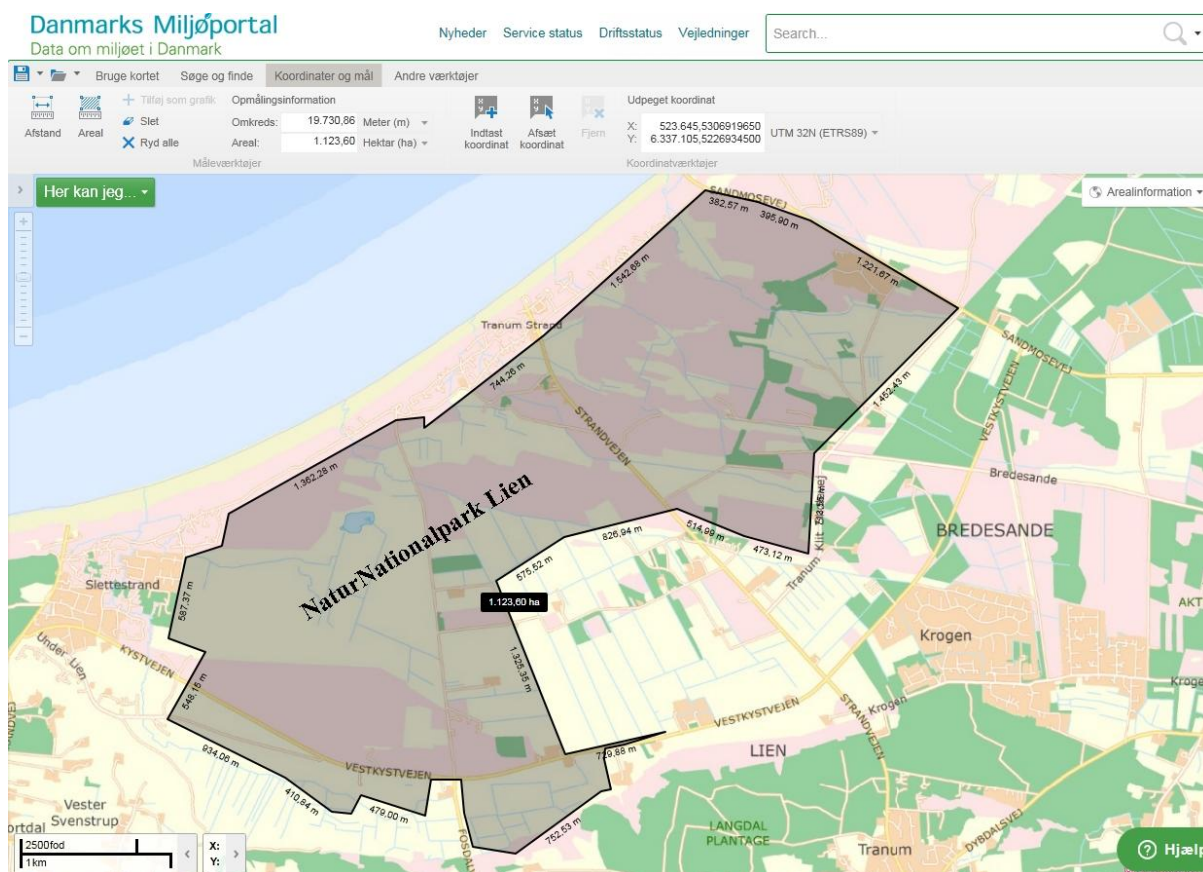
Vision om en "naturnationalpark" Lien/Jammerbugt - et sammenhængende naturområder med store græssere - f.eks. bison

Miljøministeriet råder over store sammenhængende naturarealer i det marine forland langs med Jammerbugten; mellem Slettestrand og Ejstrup Strand. Naturstyrelsen arbejder målrettet mod at opnå en større biodiversitet ved hjælp af naturpleje, således at de invasive klitfyrrer og sitkagran ryddes fra det marine forland. Området er heget med flere mindre parceller, hvor der ses forskellige dyr som heste, alm. sortbrogede kvier og hech kvæg mm. i sommerhalvåret.

DN Jammerbugt vil foreslå en optimering af naturen her, hvor naturen med den rette indsats og ressourcer kan opnå en langt større biodiversitet end der normalt kan opnås ved denne "almindelige" naturplejedrift. Med fordel bør der sættes store græssere ind, som eksempelvis Europæisk Bison, som kan afgræsse det ca. 960 hektar store naturområde og gerne sammen med robuste hesteracer under ét samlet hegn. Med få virkemidler kan man derved opnå et langt større insektliv og botanik, og hvor eksempelvis sommerfuglen Hedepletvinge eksisterende bestand fra Tranum kan spredes yderligere vest på og kolonisere med bestanden ved hedelokaliteterne i Fosdalen. Der skal lukkes grøfter således at hydrologien genskabes og klitlavninger bliver vådere. Det skal naturligvis gøres således at det ikke har konsekvenser for naboarealerne. Man kan med få virkemidler hjælpe strandtudsens ved et antal paddeskrab af det marine forland.

Mange ikke rentable landbrugsjord ligger desværre som en stopklods for en større sammenhængende natur korridor og kunne med fordel implementeres i et Grønt Danmarkskort, således landbrugsdriften overgår til enge som afgræsses. Ligesom den skovbevoksede Lien skrænt som er privat ejet burde indgå i et samlet hegn.

Disse ideer og visioner har DN Jammerbugt fremført til kommunalpolitikkerne i Jammerbugt Kommune, som var meget positive overfor forslaget - som vi dengang kaldte Naturnationalpark Lien. Navnet er underordnet, det er visionerne for naturen og en større biodiversitet som er målsætningen.

1100 hektar stort naturområde med fortrinsvis statsejet jord

Det marine forland - naturbeskyttet hede

Tænk tanken: Rul forsigtig over den brede færirst eller brug vildtlågen og du befinder dig nu i NaturNationalpark Lien.

Ud over de våde klitlavninger i det marine forland, trompeter et par ynglende traner. I det 1100 hektar store område, under ét stort hegn, ses en flok bisoner i det fjerne.

Både bisoner og tranen ses fint fra det handicapvenlige udsigtspost. Under Lien ses en rød glente som for luft under vingerne. En blå kærhøg slår ned over en flok sjaggere i havtorn krattet. Ved de mange nye klitlavninger høres strandtudsens, når mørket falder på.

Vr. Svenstrup Å slynger sig smukt i gennem landskabet. Efter at RigKilde Life projektet har tilført naturpleje midler til ådalen, ses den flotte purpurgøgeurt, talrigt i maj og juni måned, ved kildevæld og rigkær. Djævelsbid indfinder sig på klitheden og hedepletvingen følger efter. Botanikken øges på biodiversitetskortet, nu ses også Klokkeensian.. Den ekstensive naturpleje med helårsgræsning bærer frugt. Rewilding virker.

Og Feriecentrerne ved Slettestrand må melde alt udsolgt, da mange turister for nær og fjern kommer for at opleve stilheden, mørket og naturen her i NaturNationalpark Lien.

Dette valg af område er udpeget pga. at det i forvejen er statsejet, dvs. ingen lodsejerkonflikt, men området kan naturligvis med fordel udvides, såfremt private lodsejere kunne være interesseret i at også den skovbevoksede kystskrænt Lien på en billig måde naturplejes effektivt ved hjælp af f.eks. bison. *Tænk tanken.*

Naturplan Danmark - De dyrkede sandede arealer mellem Vestkystvejen og Strandvejen kunne med fordel implementeres i det kommende nye Grønne Danmarkskort, hvor dyrkede areal op-høre med driften, mod compensation naturligvis. Dvs. større landbrugsarealer ligges til eksisterende naturområde.

Vestkystvejen fra Slettestrand og mod Tranum krydset laves om til Naturvej med hastigheds begrænsning på f.eks. 30 km/t.

Nattehimlen over Jammerbugten - Dark sky. Jammerbugt Kommune har, ligesom få andre steder i landet, bl.a. Møn, stadig områder med nattemørke. Områder hvor det er muligt at se stjernehimlen uden at blive forstyrret af kunstigt lys. Men det kræver planlægning, hvis den sidste rest af dette naturgode skal bevares. Derfor bør der skabes de nødvendige rammer og retningslinjer for bevarelsen af nattemørket i kommunen, specielt området Vejlerne/Bulbjerg og hele kyststrækningen langs Jammerbugten.

Det vil skabe "det gode liv" for rigtig mange mennesker – både fastboende og turister. Det kan også lade sig gøre i Jammerbugt Kommune, og kan supplere oplevelsen/profileringen af NaturNationalpark Lien. Se evt. <http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/bison-bornholm/> hvor der er information og efterhånden også erfaring i Europæisk bison som naturplejere, og med forholdsregler som også tillader mennesker/bison uden konflikt i mellem sig.

DN er gerne fortsat i dialog om udvikling af biodiversitet og andre værdier på arealerne under Naturstyrelsen Thys forvaltning.

Med venlig hilsen

Nora Skjernaa Hansen
Skovpolitisk rådgiver i DN